

POSUDEK VEDOUCÍHO DISERTAČNÍ PRÁCE ELENY VOLPI

„Loutkové divadlo jako cesta do dětské duše- setkání umění a výchovy“

Disertační práce Eleny Volpi Loutkové divadlo jako cesta do dětské duše je úctyhodným (přes 160 stran) souborem reflexí a úvah nad vlastní prací, nad směřováním jedné herečky, loutkářky, performerky. Už jen výčet prací, kterými se doktorandka zabývá, je rozsáhlý a jakmile se čtenář ponoří do popisu práce na jednotlivých inscenacích, jakmile začne spolu s autorkou vážit, co ještě je možné pro děti a s dětmi v divadle podnikat, text ho vtáhne a závěrečné vyznání ho musí dojmut. Tedy pokud se cestou nenechá zviklat trochu nedostatečně strukturovanými teoretickými pasážemi, které by si snad zasloužily samostatnější prostor. Tato výtka ovšem padá i na mou hlavu, doktorandka se mnou pravidelně prací na inscenacích i na textu konzultovala.

Nicméně disertace není „jen“ reflexí inscenací pro děti, jak už podtitul napovídá, jde tu o setkání umění a výchovy a právě práci s dětmi jako účastníky dílen, práci napůl divadelní a napůl výchovatelské, je věnována celá jedna podstatná část, totiž kapitola o projektu „Debeli Rtič“. Zdá se, že tento projekt- workshop se stal pro autorku iniciací, na jejímž základě teprve se jí začalo dařit si zformulovat základní postuláty důležité v divadle pro děti. Je fascinující objevovat spolu s autorkou pravdy, které se samozřejmě dají vyčíst z knih, ale jejich platnost pochopí herec a zejména herec autorského divadla, kterým Elena Volpi často je, teprve v kontaktu s živými dětmi a jejich vychovateli či rodiči. Upřímnost, s níž se autorka přiznává k naivitě, s níž chtěla nejprve statisticky zpracovávat dětské reakce na představení, je odzbrojující, naštěstí se jí povedlo najít jiný způsob, jak získané informace zpracovat a přetavit je v plnohodnotné reflexe inscenace Janček Ježek.

V souvislosti s workshopem a inscenací Janček Ježek mě zaujal autorčin postřeh, který rozvíjí na více místech své práce, ale přesně zformulován je na str. 65: „...vztah herce k loutce zrcadlí vztah herce k dětskému divákovi. Pokud loutku vnímá v její svébytnosti, je to podobné jako ve vztahu ke svému divákovi. Pokud nejde o podřízené, ale rovnocenné partnerství, vztah, který mezi nimi vznikne, oboustranně obohatí oba dva (resp. tři) zúčastněné.“

V další části své disertace se Elena Volpi věnuje inscenaci „Praktični nasveti za pridne otroke“ (Praktické rady pro poslušné děti) podle textu Marka Twaina, na které jsem se sám podílel, a musím potvrdit, že opravdu vznikla jako „...divadlo, které by děti oslovilo a nadchlo, a místo věcí, které se od něj očekávají, raději rozšířit okruh jejich vlastních očekávání.“ (str. 67) Na základě několika odehraných představení se uskutečnila v autorčině domovském divadle v Mariboru také odborná diskuze, jejíž výsledky jsou v disertační práci představeny a jestliže „jen“ potvrzují samozřejmé pravdy, jako že „...dětského diváka je nutné respektovat stejně jako dospělého...“ (str. 80), docházejí i třeba k tomu, že „Teorie má sloužit umění, ne naopak.“ (tamtéž). A to je opravdu dobré si čas od času připomenout.

Velmi zajímavé je také autorčino srovnávání tvorby pro děti a dospělé, věnuje se také podrobně ještě jedné inscenaci z divadla v Mariboru- „Sanje o zvezdi“ (Sen o hvězdě). Tohoto projektu se Elena Volpi zúčastnila nikoli autorsky, jako v předchozích, ale „jen“ jako herečka. Umožnilo jí to ovšem s větším odstupem hodnotit a pojmenovávat reakce publika na téma smrti a v neposlední řadě i reflektovat práci se zkušeným tvůrcem- Silvanem Omerzu.

Celá práce je doprovázena solidním poznámkovým aparátem, řadou obrazových příloh, které ústrojně doplňují text a pomáhají mu lépe porozumět.

A na závěr ještě jeden citát, tentokrát z úplného konce:

„Úlohou umění je vytvořit prostor, ve kterém duše roste. To je možné jen prostřednictvím opravdového, skromného, zvědavého a hravého přístupu, ve kterém je upřímný omyl mnohem lepší, než neupřímná dokonalost. Loutkové umění může svým unikátním jazykem zapálit světlo v duši jednotlivce, aby jednou, až bude tma, dokázal najít cestu k vypínači.“ (str. 158)

Práci doporučuji k obhajobě

Doc. Marek Bečka